

1.UVOD

Limfedem predstavlja otok dijela ili cijelog ekstremiteta uzrokovanog akumulacijom limfe kao posljedicom poremećenog oticanja limfe. Uzroci poremećenog oticanja limfe mogu da budu funkcionalni poremećaj kapilarne filtracije i resorpcije i mehanički poremećaj limfnih sudova ili čvorova koji su organske ili funkcionalne prirode. U ovom radu govorimo o limfedemu koji je nastao kao posljedica limfadenektomije pri operativnom liječenju tumora ženskih polnih organa. Nakon svih operativnih liječenja tumora ženskih polnih organa vrši se limfadenektomija s nekoliko ciljeva : terapijskim, preventivnim i dijagnostičkim a svaki operativni zahvat na limfnim čvorovima nosi sa sobom rizik pojave limfedema. Vrlo često moraju da se odstrane svi limfni čvorovi određene regije a nekada se to po procjeni hirurga odnosi samo na određene limfne čvorove na koje je tumor metastazirao ili se sumnja da je metastazirao.

Etioloski razlikujemo:

- **primarni limfedem** , prema Kinmothu dijelimo na:

- lymphoedema congenitum – dijete je rođeno sa limfedemom;
- lymphoedema praecox – bolest se pojavljuje prije 35 godine zivota;
- lymphoedema tardum - bolest se javlja poslije 35 godine zivota.

- **sekundarni limfedem** koji se javlja na bazi inflamatornih bolesti, tumora, poslije hirurških zahvata kao i poslije iradijacije X zracima .

U odnosu na tok i vrijeme nastanka limfedem može biti **akutni i hronicni**.

Tretman limfedema zavisno od stadijuma i iskustva terapeuta i ljekara podrazumijeva jedan ili više od sljedećih izbora tretmana:

- manuelna limfna drenaža;
- kineziterapija;
- kompresivna terapija;
- limfotaping;
- aparturna stimulaciju limfne cirkulacije;
- samodrenaža;
- higijena , savjeti, mjere opreza.